

ת"פ (ראשון לציון) 14916-12-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (ראשון-לציון) 14916-12-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלומו ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 14916-12-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום בראשון-לציון

[15.01.2025]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוח

גזר דין

כתב האיטום המתוקן

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב איטום מתוקן הכולל עבירות אלימות בתוך המשפחה - תקיפת קטין וגרימת חבלה של ממש, לפי סעיף 368ב(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") וכן פציעת בן זוג, לפי סעיף 335(ב) לחוק העונשין.

בהתאם לחלק הכללי של כתב האיטום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האיטום היו הנאשם וגב' א"ק (להלן: "המתלוננת") בני זוג נשואים והורים לארבעה ילדים משותפים, ביניהם ס.ק. בת 15 (להלן: "הקטינה") ו-ג.ק בן 11 (להלן: "הקטין"). באותה עת, התגוררו בני המשפחה בדירה בעיר ראשון לציון (להלן: "הדירה").

ביום 5.12.2022 בשעה 17:00, או בסמוך לה, שהו הנאשם וחברו (להלן: "האחר") ברכב בחניון הדירה ושנו לשוכרה. באותן הנסיבות, תרו המתלוננת והקטינה אחר הנאשם, ומשאיתרו אותו עם האחר, פנתה המתלוננת לאחר והורתה לו ללכת לדרכו. לאחר דין ודברים התלווה הנאשם אל המתלוננת והקטינה, השלושה עלו לדירה, והמתלוננת והקטינה נאלצו לדחוף את הנאשם כדי שיצליח לצאת מן המעלית.

באותן הנסיבות ניצת ויכוח בין הנאשם למתלוננת על רקע רצונה להיפרד ממנו. בעת הוויכוח ובעוד הנאשם יוצא מן המעלית, פנה לקטינה וסטר לה באמצעות ידו הפתוחה לעבר עינה, ומיד נמלט לחדר השינה של אחיה. הקטינה פנתה בעקבות הנאשם, אשר באותה עת היה ישוב על המיטה. משהבחינה הקטינה כי בכוונת הנאשם להכות את המתלוננת, ניסתה לעצור בעדו בגופה, והנאשם נופף בתיק שהחזיק ברשותו ופגע בשפתיה. הקטינה זעקה וניסתה לעצור בעד הנאשם באמצעות הדיפתו לאחור, אך הנאשם קרב למתלוננת והכה אותה באמצעות מכת אגרוף בפניה. בראותה כן, נטלה הקטינה טלפון, נמלטה עימו למרפסת הדירה והזעיקה את המשטרה.

בשלב זה ביקש הנאשם לצאת מהבית. המתלוננת והקטינה ניסו למנוע ממנו לעשות כן, אז דחף הנאשם את המתלוננת, וכפועל יוצא מכך היא נפלה על הרצפה ונחבלה בראשה. בשל מעשיו של הנאשם איבדה המתלוננת את הכרתה ודם ניגר מראשה. הקטינה והקטין נטלו לידם ניירות סופגים וניסו לעצור את הדם באמצעותם, בעוד הנאשם הפטיר לעברם "היא רק משחקת", ובהמשך ניגש אל המתלוננת והחזיק את ראשה.

ממעשיו של הנאשם נגרמה לקטינה אדמומיות בפניה והיא סבלה מכאבים. כמו כן, נגרם למתלוננת חתך אוקציפיטאלי בצד השמאלי של ראשה, שהצריך קבלת טיפול רפואי במרכז הרפואי "שמיר", שם טופלה בסגירת החתך באמצעות סיכות.

ההסדר הדיוני, התנהלות ההליך המשפטי ותסקירי שירות המבחן עם הגשת כתב האישום נעצר הנאשם עד החלטה אחרת. בדיון ביום 26.12.2022 הודה הנאשם באופן חלקי בעובדות כתב האישום, ונקבע מועד לשמיעת ההוכחות. מתסקיר המעצר שהוגש ביום 23.1.2023, עלה כי הנאשם שלל בעייתיות כלשהי בהתנהלותו ותלה את נסיבות מעצרו בהתנהלות המתלוננת ובתו המתלוננת כלפיו, שלל קיומם של דפוסי צריכת אלכוהול או צריכת אלכוהול קודם לאירוע נושא כתב האישום. כן שלל הנאשם צורך בהתערבות טיפולית כלשהי, ומשכך לא הייתה המלצה לשחררו לחלופת מעצר.

בדיון ביום 2.2.2023 שהיה קבוע לשמיעת ההוכחות, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר דיוני שבמסגרתו תוקן כתב האישום כמפורט לעיל. הנאשם חזר בו מכפירתו, הודה והורשע בעובדות כתב האישום המתוקן. לא היו הסכמות לעניין העונש, והנאשם נשלח לשירות המבחן על מנת שיוכן תסקיר מעצר משלים בהתאם לבקשת ההגנה. באותו דיון הודיע הסנגור כי ההגנה תבקש לשלב את הנאשם בהליך גמילה מאלכוהול בקהילה טיפולית. בתסקיר המעצר המשלים מיום 18.2.2023 תיאר הנאשם דפוסי צריכת אלכוהול בעייתיים והביע הסכמה להשתלב בטיפול לגמילה מאלכוהול בקהילה טיפולית. שירות המבחן המליץ לשחרר את הנאשם לחלופת מעצר בפיקוח ולשלב בטיפול בתחום ההתמכרויות, אך כשהתברר כי החלופה הביתית שהוצעה אינה רלוונטית עוד ולא נמצאה חלופה העשויה להפחית את הסיכון במצבו של הנאשם, הוא נותר במעצר. מהתסקיר מיום 15.3.2023 שהוגש בתיק שבכותרת עלה כי הנאשם בן 51, נשוי למתלוננת ואב ל-4 ילדים בגילים 23-6. הנאשם עלה לארץ מרוסיה בגפו בהיותו בן 30, בעוד שהמתלוננת ובתם הבכורה עלו ארצה כשלוש שנים לאחר מכן. הנאשם שלל קשיי הסתגלות בארץ, למעט קשיים בהיבט התעסוקתי. הנאשם עבד עד למעצרו במשך 10 שנים כמחסנאי בשופרסל, והמתלוננת עובדת במפעל. הנאשם תיאר את יחסיהם כיציבים וטובים ושלל קשיים או בעייתיות ביחסים. הנאשם מסר כי הוא מבין את הצורך שלו בקבלת טיפול בנוגע לדפוסי צריכת האלכוהול. לדבריו, החל לשתות לפני שנים רבות, תחילה באופן מינורי ומזדמן, ובהמשך באופן אינטנסיבי יותר. לאחר תקופה ארוכה שבה נמנע משתיית אלכוהול, בשנים האחרונות שב הנאשם לצרוך משקאות משכרים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתחיל לזהות את המניעים הרגשיים העומדים בבסיס צריכת האלכוהול ומכיר במחירים האישיים והמשפחתיים הנובעים מכך.

הנאשם לקח אחריות על ביצוע העבירות והצר על התנהגותו, הכיר בפגיעתו באשתו ובתו ובפסול שבכך. שירות המבחן התרשם כי מעצרו של הנאשם יצר אצלו הרתעה ורצון לשינוי דפוסי המכשילים. לצד זאת מיקד הנאשם את הקשיים בשימוש באלכוהול, והדגיש כי מדובר בהתנהגות הקשורה להיותו נתון בהשפעת אלכוהול. אשתו של הנאשם תיארה דפוסי צריכת אלכוהול בעייתיים אצל הנאשם, וכי על רקע זה היא ביקשה להיפרד ממנו, ציינה מחלוקות ופערים ביניהם סביב קשריו החברתיים, דפוסי בילוי והתנהגותו בבית, בייחוד כשהוא חוזר שתוי. עוד מסרה כי היא רואה בשילוב הנאשם בטיפול בתחום ההתמכרויות גורם שיאפשר את המשך חייהם המשותפים, ושללה חשש מפני הנאשם. שירות המבחן התרשם מהנטייה של אשת הנאשם למזער ולצמצם את התנהלותו הבעייתית של הנאשם.

בסיום התסקיר המליץ שירות המבחן לדחות את הדיון על מנת לאפשר לנאשם להשתתף בריאיון שיבחן את התאמתו לשילוב בקהילת "מלכישוע" לטיפול בהתמכרויות.

בית המשפט דחה את הדיון לשם בדיקת התאמתו של הנאשם בקהילה הטיפולית. בהמשך נדחה הדיון בשנית לצורך השלמת הבדיקות הרפואיות והפרוצדורות הנדרשות על ידי הקהילה, וביום 18.5.2023 הוחלט על שחרור הנאשם ממעצר לקהילת "מלכישוע". בהמשך התקבלו מספר תסקירי מעצר שבהם דווח על התקדמות הדרגתית של הנאשם בתהליך הטיפול ב"מלכישוע" ובהתאם הוקלו התנאים המגבילים שהוטלו עליו.

בתסקיר המשלים מיום 3.4.2024 דווח כי הנאשם שמר על תפקוד תקין ועמד בדרישות הטיפול והתפקידים שהוטלו עליו, לרבות הימנעות מאלכוהול והקפדה על התנהלות מסתגלת. להתרשמות גורמי הטיפול ב"מלכישוע", הנאשם הפיק תועלת מהטיפול בהתאם ליכולותיו והוא בעל מוטיבציה לגמילה ושינוי דפוסי הבעייתיים. הומלץ על שילוב הנאשם בטיפול המשכי במסגרת אמבולטורית בתחום האלכוהול, תוך התייחסות גם לסוגיות הנוגעות לדינמיקה משפחתית וזוגית, ניהול קונפליקטים ולחצים בתוך המשפחה. דווח כי המתלוננת תיארה השפעה חיובית של הטיפול על הנאשם. לדבריה, הנאשם הגיע לביקורים בבית המשפחה, מילא תפקידים משפחתיים, גילה מעורבות בחיי המשפחה ונשא באחריות בבית. המתלוננת אף תיארה שיפור ביכולתם לקיים שיח וביחסיו עם בתם המגלה קשיי התנהגות ותפקוד. עוד תיארה המתלוננת קשיי פרנסה ועומסים רגשיים ותפקודיים סביב האתגרים העולים במסגרת המשפחתית, לרבות הטיפול בבנם הצעיר הסובל המתמודד עם קשיים.

בסיום התסקיר התרשם שירות המבחן כי הנאשם עבר תהליך שינוי משמעותי לאורך תקופת הטיפול, והמליץ להתיר לו מפגשים קבועים בבית המשפחה. בתסקיר מיום 4.7.2024 דווח כי הנאשם טרם השתלב בטיפול ביחידה להתמכרויות בראשון לציון עקב היעדר עובדת סוציאלית דוברת רוסית. הנאשם עבר להוסטל של עמותת אכפת. שירות המבחן התרשם מנסיגה מסוימת בשיתוף הפעולה מצידו של הנאשם, מאחר שהנאשם גילה פסיביות בכל הקשור לקידום עצמו ומטרות טיפוליות שהוגדרו. במצב דברים זה, כשלא היו אינדיקציות מספקות להמשך הפחתת הסיכון במצבו של הנאשם באותה עת, לא יכול היה שירות המבחן לבוא בהמלצה סופית. לכן התבקשה דחייה נוספת בת ארבעה חודשים, שבמהלכם יוודא שירות המבחן את השתלבות הנאשם בטיפול המשך ביחידה לטיפול בהתמכרויות.

בתסקיר מיום 10.10.2024 נפגש שירות המבחן עם הנאשם, והנאשם שיתף במצבו, בקשייו, בצרכיו, במאמציו לקדם את עצמו בתהליך הטיפולי ובקושי שחוה עקב הרחקתו מהבית. הנאשם התייחס להשפעה השלילית של האלכוהול עליו ולהבנתו את הבעייתיות בהתנהלותו. נוכח האמור המליץ שירות המבחן לבטל את התנאים המגבילים ולאפשר לנאשם לשוב לביתו. בדיון ביום 14.10.2024 קיבל בית המשפט את ההמלצה וביטל את התנאים המגבילים. בתסקיר מיום 18.11.2024 דווח כי במהלך תקופת הדחייה שמר הנאשם על קשר עם שירות המבחן, מסר על שביעות רצון מחזרתו הביתה, והביע נכונות להמשיך לקדם את עצמו בטיפול שבו שולב. מהיחידה לטיפול בהתמכרויות דווח כי הנאשם מגיע אחת לשבוע לפגישות טיפוליות, מוסר בדיקות שתן לגילוי סמים ואלכוהול, ועד כה בדיקותיו נמצאו ללא שרידי סם ואלכוהול. עוד דווח כי הנאשם משתף בקשייו ובמצבו, בתובנות שרכש בטיפול בקהילת "מלכישוע", והערכה היא כי הוא משתמש בכלים הטיפוליים בחיי היום יום. ההערכה היא כי הנאשם מודע יותר לקשיים הסובבים את חזרתו הביתה, כמו הקשר עם ילדיו והחזרת הדמות והסמכות ההורית, וכן מודע לדפוסי התקשורת הנדרשים לחידוש הקשר הזוגי עם אשתו. הנאשם הביע הבנה לחשיבות הקשר הטיפולי ורצון להמשיך ולהיעזר בשיחות. נמסר כי בהמשך תיבחן האפשרות להשתלבות בני הזוג בטיפול זוגי ומשפחתי בתחנה לטיפול במשפחה.

לאור הפחתה בסיכון במצבו של הנאשם, השתלבותו בטיפול ייעודי בתחום ההתמכרויות והתנהלותו במערכות היחסים המשפחתיות, העריך שירות המבחן כי בשלה העת לסיים את ההליך המשפטי. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם ענישה באפיק טיפולי-שיקומי, להעמידו בצו מבחן למשך שנה ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף של 200 שעות וכן מאסר על תנאי כעונש מרתיע וצופה פני עתיד.

ביום 20.11.2025 נשמעו ראיות וטיעוני הצדדים לעונש והנאשם נשלח לקבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות בשב"ס. ביום 14.1.2025 התקבלה חוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס בדבר התאמת הנאשם לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

הראיות לעונש ותמצית טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה לעונש על נסיבות ביצוע העבירות שנעשו על רקע שימוש של הנאשם באלכוהול, ועל הערכים המוגנים שבהם פגע במעשיו. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקת בתי המשפט בעבירות אלימות בתוך המשפחה, המדגישה את חשיבות הוקעת תופעה זו בהטלת ענישה מחמירה, וטענה כי מתחם העונש ההולם את העבירות מושא כתב האישום נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה טענה כי ההליך הטיפולי של הנאשם ידע עליות וירידות, ורק בסופו הומלץ על ענישה שיקומית. ב"כ המאשימה טענה כי השיקום אינו חזות הכול, וכי יש להביא בחשבון גם את האינטרס הציבורי ואת חומרת העבירות המתגלה מעובדות כתב האישום.

לאור ההליך הטיפולי שעבר הנאשם, הסכימה ב"כ המאשימה כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם, אולם טענה כי אין לקבל את המלצת שירות המבחן במלואה נוכח חומרת העבירות, אלא להטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, וכן ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי, קנס וצו מבחן.

ב"כ המאשימה לא עתרה להטלת פיצוי לטובת המתלוננת ובתה, מאחר שבני המשפחה חיים יחד ובשים לב לעמדת המתלוננת כעולה מהתסקירים.

ב"כ הנאשם עתר לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום ולאמץ את המלצת שירות המבחן. ב"כ הנאשם ציין כי הנאשם כיום בן 52, ללא עבר פלילי, הודה וחסך זמן שיפוטי וכן את עדות בני משפחתו. עוד הוסיף ב"כ הנאשם כי האירוע נושא כתב האישום אירע לפני שנתיים ומאז לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. אשר לעובדות כתב האישום המתוקן, טען ב"כ הנאשם כי המתלוננת נפצעה בשל מכה שקיבלה בראשה מרהיט לאחר שנדחפה על ידי הנאשם ולא מפגיעה ישירה מצידו.

עוד ציין ב"כ הנאשם כי הנאשם היה עצור במעצר ממש כחמישה וחצי חודשים עד ששוחרר לקהילת "מלכישוע" לצורך גמילה מאלכוהול, שהיה המקור להתנהגותו האלימה, שהה שם 11 חודשים, ובהמשך הוקלו בהדרגה התנאים המגבילים, הוא עבר להוסטל פרטי, ורק לאחר 7 חודשים נוספים שב לביתו.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם עבר הליך שיקומי מרשים, שינה את אורחות חייו ואת דפוסי התנהגותו, הפסיק את צריכת האלכוהול ושיקם את היחסים בתוך המשפחה, תוך שיתוף פעולה מצידו עם הגורמים הטיפולים, וכי הוא עתיד להמשיך בתהליך טיפולי ולהשתלב בטיפול זוגי ומשפחתי.

ב"כ הנאשם טען כי הטלת עונש של מאסר בדרך של עבודות שירות כעתירת המאשימה תגרום לנאשם ולמשפחתו נזק קשה ממשי, שכן המשפחה נמצאת במצוקה כלכלית והנאשם, שהוא המפרנס העיקרי בבית, יפוטל מעבודתו. ב"כ הנאשם הדגיש כי ענישה כזו תפגע גם בתהליך השיקומי של הנאשם, וטען כי אם לא תאומץ המלצת שירות המבחן במלואה, יש מקום, לכל היותר, להרחיב את היקף שעות השל"צ.

ב"כ הנאשם הפנה לדברי בנותיו של הנאשם שהעידו כעדות אופי ולדברי המתלוננת בשירות המבחן, אשר מסרו כי הנאשם עוזר בבית והיחסים ביניהם השתפרו.

הנאשם בדבריו טרם מתן גזר הדין התחייב להמשיך לשתף פעולה בטיפול בצו מבחן עבור עצמו ובני משפחתו ועל מנת שלא ישוב לצרוך אלכוהול. נוסף על כך, ביקש הנאשם שהעונש שיוטל עליו יאפשר לו להמשיך לעבוד. דיון והכרעה

הנאשם נותן את הדין על כך שעבר עבירות אלימות בתוך המשפחה - פצע את אשתו ותקף את בתו הקטינה וגרם לה לחבלה.

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה מדובר באירוע אחד מתמשך, אשר החל כאשר המתלוננת איתרו את הנאשם כשהוא שותה לשוכרה ברכב בחניון שם שהה עם אחר, והעלו אותו הביתה. תוך כדי ויכוח על רקע רצונה של אשתו להיפרד ממנו, סטר הנאשם בפניה של הקטינה, שהייתה אז כבת 15 שנים. משהבחינה הקטינה כי הנאשם מתכוון להכות גם את אימה, היא ניסתה לעצור בעדו, חצצה בגופה ביניהם, אך הנאשם נופף בתיק שהחזיק ופגע בשפתיה. הקטינה זעקה לעזרה, ניסתה לגונן על אמה והדפה את הנאשם לאחור, אך הוא התקרב למתלוננת והכה באגרוף בפניה. הקטינה נמלטה למרפסת הדירה והזעיקה את המשטרה. בשלב הזה ביקש הנאשם לצאת מהבית, אך המתלוננות מנעו זאת ממנו. הנאשם דחף את המתלוננת לרצפה, היא איבדה את הכרתה ודיממה מחתך בראשה.

אף כי כטענת ב"כ הנאשם החתך בראשה של המתלוננת לא נגרם מחפץ שהחזיק הנאשם בידו, הרי הוא נגרם ישירות ממעשיו האלימים ושלוחי הרסן של הנאשם.

בנם של הנאשם והמתלוננת, שהיה אותה עת קטין בן 11, ביחד עם הקטינה, ניסו לעצור את הדם שניגר מראש אמם, ואילו הנאשם לא סייע להם, לא גילה אמפתיה למצבה של המתלוננת ולא הכיר בנזקים שגרם לה, ואף להפך, טען כי זה רק משחק מצידה. רק כשהפנים את חומרת המצב, אחז הנאשם בראשה המדמם של המתלוננת.

מעשיו של הנאשם גרמו לקטינה אדמומיות בפניה והיא סבלה מכאבים. המתלוננת טופלה בחדר המיון בבית החולים, והחתך בראשה נסגר בעזרת סיכות, כעולה מסיכום ביקור במיון והתמונות שהגישה המאשימה.

הנזק שהיה עלול להיגרם למתלוננת ולקטינה מאלימות הנאשם היה עלול להיות חמור יותר אילו הנאשם היה ממשיך במעשיו. נוסף על כך, אפשר לשער את הבהלה והפגיעה בתחושת הביטחון שחוו המתלוננת ושני ילדיהם הקטינים.

מהתסקירים עולה הפגיעה הרגשית שנגרמה לבתו של הנאשם, ומטעמי צנעת הפרט לא אפרט אותה. אין לכחש כי לא מדובר במעשים מתוכננים מבעוד מועד, וכן כי זהו אירוע בודד עליו נותן הנאשם את הדין. עם זאת,

לנאשם היה המחולל הבלעדי של האירוע, והוא יכול היה לעצור את פרץ האלימות ולחדול ממעשיו בכל שלב של האירוע, אך הוא לא עשה כן.

הערכים החברתיים שנפגעו ממעשי הנאשם הם הגנה על שלמות גופו, נפשו וביטחונו האישי של אדם. ערכים אלו נפגעו באופן ממשי ומוחשי בנסיבות האירוע, שכן שני קורבנות סבלו מאלימות הנאשם, האחת נפצעה והאחרת נחבלה, קל וחומר כאשר העבירות נעברו בתוך הבית, כלפי אשתו ובתו הקטינה של הנאשם, שפערי הכוחות ביניהם ניכרים לעין, ותוך פגיעה בשלמות התא המשפחתי.

עבירות אלימות בתוך המשפחה נתפסות כבעלות חומרה מיוחדת המצדיקות גיבוי והוקעה, והגיבוי החברתי צריך למצוא ביטוי מעשי בענישה מחמירה ומרתיעה.

כך למשל נקבע ב-רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.01.2021) שאליו הפנתה ב"כ המאשימה בטיעוניה לעונש:

"כפי שהודגש לא אחת, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו. זאת, בין היתר לנוכח הקושי הקיים לעיתים בחשיפת עבירות אלו, המבוצעות בהסתר מאחורי מפתן הדלת; הפגיעה הקשה שהן מסבות לתחושת הביטחון של בני המשפחה - וקורבנות המעשים בפרט; והחשש מהסלמת המעשים באופן העלול אף לסכן את חיי בני המשפחה, ובהם בת זוגו של התוקף".

בית המשפט העליון חזר על דברים אלו בפסיקותיו פעמים רבות, ראו לדוגמה ב-רע"פ 241/17 פלוני נ' מדינת ישראל (16.7.2019); ע"פ 8136/18 פלוני נ' מדינת ישראל (27.5.2020); רע"פ 4052/21 פלוני נ' מדינת ישראל (15.6.2021) וכן רע"פ 2329/23 פלוני נ' מדינת ישראל (23.3.2023).

ב"כ הצדדים הגישו לעיוני אסופת פסיקה. בפסיקה שאליה הפנתה ב"כ המאשימה הוטלו מאסרים בפועל לתקופה משמעותית - רע"פ 624/24 חודוס נ' מדינת ישראל (29.1.2024); ע"פ 2688/24 מדינת ישראל נ' פלוני (19.6.2024) ו-ע"פ (מחוז-חי') אילקנייב נ' מדינת ישראל (12.1.2023), ואילו בפסיקה שאליה הפנה ב"כ הנאשם, חרגו בתי המשפט ממתחם הענישה והטילו על הנאשמים ענישה שיקומית - ת"פ (שלום-ים) 72393-12-18 מדינת ישראל נ' מ.ע (26.1.2018); ת"פ (שלום-אשקלון) 50702-07-22 מדינת ישראל נ' פדלון (3.4.2024) וכן ת"פ (שלום-נת') 52926-03-22 מדינת ישראל נ' פלונית (1.5.2024).

כל הפסיקה הנ"ל עניינה בעבירות אלימות בתוך המשפחה, אולם באף אחד מהמקרים לא נדונו צמד העבירות שבהן הורשע הנאשם בתיק דנא, וכמו כן, מטבע הדברים, נסיבות ביצוע העבירות היו שונות בכל אחד מהמקרים ואינן זהות למקרה הנדון.

נוסף לפסיקה זו עיינתי בפסיקה רבה נוספת בתחום עבירות האלימות בתוך המשפחה, וממנה עולה כי טווח הענישה בעבירות אלו הוא רחב, ותלוי בעיקר בחומרת המעשים ובנסיבות ביצועם. הטווח נע החל מענישה של חודשי מאסר ספורים ואף ענישה שיקומית במקרים המתאימים, וזאת כשחומרת האלימות לא הייתה מן הקשות, ועד לענישה של שנות מאסר ממושכות במקרי אלימות חמורה וקשה, כשלקורבן העבירה נגרמו חבלות, או כאשר האלימות נפרשה על פני תקופה, או כשהאלימות לוותה בביצוע עבירות נוספות.

לאור כל האמור, בהתאם לעקרון ההלימה, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירות והענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את העבירות נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר וענישה נלווית. בפסיקה נקבע כי ככלל יש להעדיף את שיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם. עם זאת, אין חולק בין הצדדים כי במקרה דנן על בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, וגדר המחלוקת היא בנוגע למידת החרגה שיש לנקוט.

בסעיף 40 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת בענישה, נקבע כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם שנקבע ולגזור את עונשו של נאשם בהתאם לשיקולי שיקומו, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם".

ב-ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) נקבע כי סטייה ממתחם העונש משיקולי שיקום תהא מוצדקת רק במקרים שבהם קיימים סיכויי שיקום מובהקים. לשם הערכת סיכויי השיקום יש לשקול שלל שיקולים, ביניהם המוטיבציה שהפגין הנאשם לקבלת טיפול, השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים ואינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ודרכי חשיבתו, הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה (ראו גם: ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022)).

במעקב שנערך אחר ההליך הטיפולי של הנאשם, התקבלו במהלך הדיונים תסקירים רבים, ומהם עלה כי בתחילת ההליך המשפטי הנאשם לא לקח אחריות למעשיו ולמצבו, לא היה מעוניין בקבלת טיפול, ואף שלל קיומם של דפוסי צריכת אלכוהול. לאחר זמן קצר יחסית, עת הנאשם שהה במעצר, הוא שינה את גישתו, חזר בו מכפירתו, ובאופן הדרגתי עשה שינוי משמעותי בכל הנוגע להתייחסותו למעשיו, והביע נכונות להשתלב בטיפול גמילה מאלכוהול. הנאשם שהה 11 חודשים בקהילת "מלכישוע", ולאחר מכן השתלב בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות, ומוכן להמשיך לשתף פעולה בטיפול בצו מבחן הן בטיפול לשימור הגמילה מאלכוהול והן בטיפול זוגי ומשפחתי. ניכר כי עד כה הטיפול נשא פרי, וזאת נלמד מכך שהנאשם הפסיק לשתות אלכוהול וחזר לחיק משפחתו. לאור הליך השיקום האינטנסיבי שעבר הנאשם ותוצאותיו עד כה, לרבות שיקום יחסיו עם בני משפחתו, אפשר לקבוע כי קיים סיכוי ממשי לשיקומו, ויש בכך כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש.

בקביעת עונשו של הנאשם תוך חריגה מהמתחם, הבאתי בחשבון גם את הנסיבות השונות לקולה, לרבות תקופת מעצרו הארוכה ותקופת שהייתו בתנאים מגבילים, שלא אפשרו לו לשוב להתגורר בבית גם לאחר סיום הטיפול ב"מלכישוע", הודאת הנאשם, לקיחת האחריות והבעת החרטה, היעדר עבר פלילי והעובדה שלא נפתחו נגדו תיקים חדשים בכל תקופת הדחייה, וכן את המצב המשפחתי של הנאשם כמפורט בתסקירים, לרבות מצב בנו הצעיר ועמדת המתלוננת ובתו של הנאשם.

אני סבורה כי אין מקום לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה ולסיים את ההליך המשפטי ללא הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות. אף שהנאשם הוא המפרנס העיקרי במשפחה, הרי שליחתו למאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות לא תפגע באופן מהותי במשפחתו ובהליך שיקומו, ואבהיר- הנאשם עבד טרם מעצרו באותו מקום עבודה כמחסנאי בשופרסל במשך כעשר שנים, וככל הנראה, מעסיקיו היו מרוצים מעבודתו. אף על פי שהנאשם לא עבד במשך כל התקופה שבה שהה במעצר ולאחר מכן כששהה ב"מלכישוע", כאשר הוקלו התנאים המגבילים והתאפשר לו לשוב לעבוד, החברה קיבלה אותו חזרה לשירותיה באופן מיידי. מכאן אפשר להניח כי גם אם הנאשם ירצה מספר חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, הוא יוכל לשוב לעבודתו עם סיומן.

כמו כן, ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות לא יפגע ביכולתו של הנאשם להמשיך לקבל את הטיפול הדרוש במצבו. יודגש כי אף שצפויה פגיעה מסוימת ביכולת הנאשם להתפרנס בעת ריצוי עבודות השירות, הרי חומרת המעשים איננה מאפשרת לטעמי להימנע בכלל מהטלת מאסר ולהסתפק בצו מבחן ובצו של"צ כפי שהמליץ שירות המבחן, ועלולה להעביר מסר מוטעה של סלחנות למעשים הקשים שנעשו כלפי אשתו ובתו של הנאשם.

למותר לציין כי יש תמיד לייחס חשיבות רבה להמלצת שירות המבחן, וכך גם בתיק זה התחשבתי בהמלצתו לצורך החלטתי לחרוג ממתחם הענישה לקולה. עם זאת, נדרשתי לשקול לא רק את האינטרס האישי של הנאשם אלא גם את יתר שיקולי הענישה ובעיקר את שיקולי הגמול וההרתעה.

הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות לתקופה לא ארוכה, לצד מאסר מותנה וצו מבחן, יועילו הן לאינטרס האישי של הנאשם והן לאינטרס החברתי בשיקומו, תוך שמירה על עקרון ההלימה ועל הצורך להרתיע אותו ואת האחרים מביצוע עבירות דומות. על הנאשם לדעת כי מעתה והלאה מרחף מעל ראשו מאסר מותנה, שעלול להיות מופעל אם ישוב על מעשיו, וכמו כן, צו מבחן שיעקוב אחר המשך קבלת הטיפול. מתוך התחשבות במשפחת הנאשם, אמנע מהטלת קנס.

סוף דבר

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

א) 5 חודשי מאסר בפועל, שאותם יישא הנאשם בדרך של עבודות שירות בדואר ישראל, רחוב אליהו איתן 20א' ראשון לציון, 5 ימים בשבוע, על פי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין, ובהתאם למגבלות הרפואיות החל מיום 26.3.2025. בערבי חג וחול המועד הנאשם יועסק במקום העבודה, וגם אם לא עבד באותו יום, בין מסיבותיו ובין מפני שהמקום סגור, יחויב ביום עבודה מלא.

הובהר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בעבודות השירות או ביצוע עבירות נוספות, יביאו להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר ממש.

על הנאשם להתייצב ביום 26.3.2025 בשעה 08:00 לצורך קליטה והצבה לפני המפקח על עבודות השירות במחוז מרכז, יחידת ברקאי - יחידת עבודות שירות, רחוב סלמה 53, תל אביב.

הממונה על עבודות השירות מתבקש להתחשב בכך שהנאשם נמצא בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות ולאפשר לו לצאת לפגישות הטיפול החד-שבועיות וכן אם יידרש לצאת לפגישות בשירות המבחן ו/או למסירת בדיקות שתן. (ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.

ג) מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.

ד) הנאשם יעמוד בפיקוח של קצין מבחן, כאמור בפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, לתקופה של 12 חודשים, שתחילתה היום, ויפעל בהתאם לתוכנית הטיפולית, להנחיות ולפיקוח שירות המבחן.

הנאשם מוזהר על ידי בית המשפט כי אם לא ימלא אחר צו המבחן מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת בתקופת המבחן, בית המשפט רשאי לגזור את עונשו מחדש ולהטיל עליו עונש בגין תיק זה, נוסף לעונש שנגזר עליו. ניתן צו כללי למוצגים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תשלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות בשב"ס.

ניתן והודע היום, ט"ו טבת תשפ"ה, 15 ינואר 2025, במעמד הצדדים.